

LYONIN JULISTUS TIEDON SAATAVUUDESTA JA KEHITYKSESTÄ

Hyväksytty IFLAn yleiskokouksessa Lyonissa

Elokuussa 2014

Suomennos Päivi Jokitalo

Miksi julistus?

- *YK:ssa tekeillä uusi kehitysohjelma Vuosituhannen kehitystavoitteiden jatkoksi*
  - *Toimintaohjelma ohjaa kaikkia jäsenmaita: miten parannetaan ihmisten elämänlaatua*
  - *Määrittelee uudet tavoitteet kaudelle 2016–2030*
- *Lyonin julistukseen (Lyon Declaration) kerätään allekirjoituksia sen puolesta, että uuteen kehitysohjelmaan sisällytettäisiin **informaation ja tiedon saatavuuden parantaminen** kestävän kehityksen tukemiseksi ja kaikkien ihmisten elämänlaadun parantamiseksi*

YK:n vuosituhattavoitteet, tilanne 2014

Tavoitevuosi 2015

- Äärimmäinen köyhyys ja nälkä puolittuvat
- Peruskoulumahdollisuus kaikille
- Tasa-arvon ja naisten aseman parantaminen
- Lapsikuolleisuuden vähentäminen
- Odottavien äitien terveyden parantaminen
- HIV/Aidsin ja malarian vastainen taistelu
- Ympäristön kestävä kehitys
  - Ippcc-paneelin viimeisin varoitus viime viikolla
- Globaali kumppanuus

Lyonin julistuksen sisältö

- Uuden kehitysohjelman tavoite on varmistaa sosioekonominen vauraus ja ihmisten hyvinvointi kaikissa maissa
- Tavoitteen saavuttamiseksi on olennaista, että päättäjät, yhteisöt, yksittäiset kansalaiset ja yksityinen sektori kykenevät tekemään tietoon perustuvia päätöksiä
- Tässä yhteydessä oikeus informaatioon on muutosvoima, joka luo lisäarvoa
- Tiedon saatavuus tukee kehitystä lisäämällä ihmisten – etenkin syrjäytyneiden ja köyhien – vaikutusmahdollisuuksia

Lyonin julistuksen sisältö

Tiedon avulla ihmiset voivat

- käyttää poliittisia, taloudellisia, yhteiskunnallisia, kulttuurisia sekä kansalaisyhteiskuntaa
- olla taloudellisesti aktiivisia, tuottavia ja innovatiivisia
- oppia ja soveltaa uusia taitoja
- rikastuttaa kulttuurista identiteettiään ja ilmaisuaan
- ottaa osaa päätöksentekoon ja osallistua aktiiviseen ja osallistuvaan kansalaisyhteiskuntaan
- luoda yhteisöllisiä ratkaisuja kehityshaasteisiin
- varmistaa vastuullisuuden, läpinäkyvyyden, hyvän hallinnon, osallistumisen ja voimaantumisen
- mitata julkisten ja yksityisten sitoumusten edistystä kestävässä kehityksessä alueella

Lyonin julistuksen sisältö

Tiedon saatavuuden mukaan ottamista perustellaan YK:n omilla dokumenteilla ja argumenteilla:

- Köyhyys on moniulotteista. Köyhyyden poistaminen varmistaa kestäväen kehityksen useilla alueilla.
- Kestäväen kehityksen on perustuttava ihmisoikeuksiin:
- Kestäväen kehityksen olennainen peruspilari on lisääntyvä informaation ja tiedon saatavuus, jota tukee yleinen lukutaito.
- Informaation välittäjillä kuten kirjastoilla, arkistoilla, tiedotusvälineillä etc. on taitoa ja resursseja auttaa hallituksia, organisaatioita ja yksityishenkilöitä olennaisten tietojen viestimisessä, järjestämisessä, strukturoimisessa ja ymmärtämisessä.
- Viestintää laajennetaan hyödyntämällä mm. kirjastoissa ja muissa tiedonvälitysorganisaatioissa kehittyneempää TVT-infrastruktuuria, millä nopeutetaan palveluiden jakelua ja taataan ratkaisevan tärkeän tiedon saatavuus etenkin syrjäseuduilla.

Lyonin julistuksen kehotus YK:n jäsenvaltioille

...tiedon saatavuus ja taito käyttää sitä tehokkaasti ovat välttämättömiä kestäväälle kehitykselle → huomioitava post-2015-kehitysohjelmassa:

- Yleisön oikeus tiedon ja datan saantiin tunnustetaan yksityisyyden suojaa kunnioittaen.
- Tunnustetaan paikallisten viranomaisten, informaation välittäjien ja tieto- ja viestintätekniikoiden sekä avoimen Internetin ja vastaavien infrastruktuureiden tärkeä rooli toimeenpanon välineinä.
- Varmistetaan toimintasuunnitelmilla, standardeilla ja lainsäädännöllä hallitusten tarjoaman informaation jatkuva rahoitus, eheys ja paikkansapitävyys, säilyttäminen ja tarjonta sekä ihmisten pääsy tähän tietoon.
- Kehitetään tavoitteita ja indikaattoreita, joiden avulla voidaan mitata tiedon ja datan saatavuuden vaikuttavuutta ja raportoida niiden edistymisestä Kehitys ja tiedon saatavuus -raportin (DA2I) tavoitteiden mukaisesti vuosittain.

Lyonin julistuksen allekirjoittaminen

- 'Sidosryhmät, jotka jakavat Lyonin julistuksessa tiedon saatavuudesta ja kehityksestä ilmaistun näkemyksen, ovat tervetulleita liittymään julistuksen jo allekirjoittaneisiin toimijoihin.'
- Suomenkielinen julistus
- Julistus englanniksi ja allekirjoitukset (409 / 6.11.2014)
- YKN voi allekirjoittaa nyt tai kevätkokouksessa
- Kannattaa käsitellä esim. maakuntakirjastokokouksissa
- Allekirjoitus tiedoksi ulkoministeriölle, jossa YK:n uutta tavoiteohjelmaa Suomen osalta valmistellaan
  - Keskitetysti tiedoksi?